

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА**

Кафедра журналістики

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему: **Інклюзія та інвалідність як медіатема: мультимедійний підхід**

«

Студентки 3 курсу
групи зЖст
спеціальності 061 «Журналістика»

Василишин Євгенії

Науковий керівник:
Синоруб Галина Петрівна,
кандидат наук із соціальних комунікацій,
доцент кафедри журналістики

Тернопіль — 2026

ЗМІСТ

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИСВІТЛЕННЯ ІНКЛЮЗІЇ В МЕДІА

1.1. Поняття інклюзії

1.2. Висвітлення інвалідності в медіа

1.3. Етичні стандарти

РОЗДІЛ 2. МУЛЬТИМЕДІЙНА ЖУРНАЛІСТИКА

2.1. Сутність мультимедіа

2.2. Формати контенту

РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

3.1. Концепція проєкту

3.2. Опитування

ВИСНОВКИ

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи бакалавра

ВСТУП

Пояснювальна записка підготовлена відповідно до вимог до кваліфікаційних робіт бакалавра зі спеціальності 061 «Журналістика». Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню особливостей висвітлення теми інклюзії та інвалідності у сучасному медіапросторі, а також створенню власного мультимедійного продукту соціального спрямування.

Актуальність теми зумовлена зростанням ролі медіа у формуванні суспільної думки та необхідністю утвердження принципів рівності, доступності та недискримінації щодо людей з інвалідністю [1, с. 412]. У сучасних умовах журналістика виконує не лише інформаційну, а й соціально-формувальну функцію, впливаючи на зміну суспільних установок і подолання стереотипів [7, с. 144].

МЕТА І ЗАВДАННЯ РОБОТИ

Метою кваліфікаційної роботи є комплексне дослідження особливостей висвітлення інклюзії в українських медіа та створення мультимедійного журналістського продукту, спрямованого на формування суспільної свідомості.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання:

- проаналізувати теоретичні підходи до розуміння інклюзії;
- дослідити сучасний стан висвітлення теми інвалідності в медіа;
- розробити концепцію мультимедійного проєкту;
- провести соціологічне опитування;
- створити серію мультимедійних матеріалів;
- оцінити ефективність створеного контенту.

ОБ'ЄКТ І ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ

Об'єктом дослідження є процес висвітлення соціально значущих тем у журналістиці.

Предметом дослідження є особливості мультимедійного представлення інклюзії та інвалідності в сучасних українських медіа.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У процесі дослідження використано комплекс наукових методів, зокрема:
контент-аналіз медіаматеріалів [12, с. 190],
соціологічне опитування [11, с. 115],
інтерв'ювання, спостереження, а також метод узагальнення результатів.

Застосування зазначених методів забезпечило достовірність та об'єктивність отриманих результатів.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Інклюзія розглядається як соціальна модель організації суспільства, що передбачає забезпечення рівних можливостей для всіх його членів незалежно від фізичних чи соціальних особливостей [5, с. 208].

У контексті медіадосліджень важливим є етичний аспект висвітлення теми інвалідності, який передбачає відмову від дискримінаційних стереотипів та використання коректної термінології.

Мультимедійна журналістика як сучасна форма комунікації поєднує текстові, аудіо- та відеоформати, що значно підвищує ефективність сприйняття інформації аудиторією [6, с. 264].

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

У межах кваліфікаційної роботи створено мультимедійний продукт, який включає відеосюжети, публікацію в онлайн-медіа та результати соціологічного опитування.

Використання цифрових платформ забезпечує широке охоплення аудиторії та активну взаємодію з нею, що є важливим чинником впливу на формування суспільної думки [10, с. 320].

Створений контент спрямований на висвітлення реальних історій людей з інвалідністю, підвищення рівня обізнаності щодо проблем інклюзії та формування толерантного ставлення у суспільстві.

ВИСНОВКИ

У результаті виконання кваліфікаційної роботи досягнуто поставленої мети та реалізовано всі визначені завдання.

Дослідження підтвердило, що мультимедійний підхід є ефективним інструментом висвітлення соціально важливих тем. Поєднання різних форматів подачі інформації сприяє глибшому розумінню проблем інклюзії та залученню широкої аудиторії.

Створений мультимедійний продукт демонструє потенціал сучасної журналістики у формуванні інклюзивного суспільства та розвитку культури рівності [2, с. 186].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Іванов В. Ф., Сердюк В. Є. Журналістська етика : підручник. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2017. 320 с.
- Маклюен М. Розуміння медіа: зовнішні розширення людини. Київ : Ніка-Центр, 2017. 400 с.
- Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.
- Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 21.03.1991 № 875-ХІІ.
- Конвенція про права осіб з інвалідністю : ратифікована Законом України від 16.12.2009 № 1767-VІ.
- Почепцов Г. Г. Інформаційна політика : навч. посіб. Київ : Знання, 2015. 256 с.
- Довженко О. В. Висвітлення теми інвалідності в українських медіа // Детектор медіа. 2021.
- Куляс І. М. Основи медіаграмотності : навч. посіб. Київ : Академія української преси, 2018. 240 с.
- Інститут масової інформації. Як коректно писати про людей з інвалідністю. 2020.
- Міністерство соціальної політики України. Інклюзія та соціальна адаптація осіб з інвалідністю. URL: <https://www.msp.gov.ua>
- UNESCO. Media and Information Literacy Curriculum for Teachers. Paris, 2011.
- WHO. World Report on Disability. Geneva, 2011.